

BEYOĞLU SENİN

KATILIMINLA
BEYOĞLU

BEYOĞLU VE KENT
YOKSULLUĞU
PANEL RAPORU

27 EKİM 2021

BEYOĞLU ve KENT YOKSULLUĞU PANELİ RAPORU

GİRİŞ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Şehir Planlama Müdürlüğü tarafından 2020 Eylül ayından itibaren yürütülen Beyoğlu ilçesi Strateji Planı çalışmaları “Beyoğlu Senin” etkinlikleri kapsamında İstanbul Kent Konseyi işbirliği ile gerçekleştirilen tematik paneller ve söyleşiler serisinin ilk paneli olan Adil Beyoğlu teması ile “Beyoğlu ve Kent Yoksulluğu Paneli” 27 Ekim Çarşamba günü gerçekleştirilmiştir.

27 Ekim Çarşamba günü Kıvılcım Kültür Merkezinde gerçekleştirilen panelin temel amacı; Beyoğlu'nun temel meselelerinin gündeme taşınması ve konunun uzmanlarıyla tartışılmasıdır.

Panel; öncelikle Şehir Planlama Müdürlüğü, Katılım Koordinatörü Miray Özkan'ın sürece dair genel başlıkları içeren açılış konuşması ile başlamıştır. Miray Özkan konuşmasında; katılımcı planlama süreci için 1 yıldan fazla süredir odak grup toplantıları yapılarak, dernekler ve hak temelli oluşumlarla görüşülerek hazırlık yapıldığını ifade etmiştir. Beyoğlu'nun konuları ve ihtiyaçlarına yönelik ön çalışmaların yapıldığını dile getirmiştir. Bu çalışmada Beyoğlu'nu tamamen kapsayan, kamu kurumlarına ve yerel belediyelere yol haritası ve bir mutabakat metni oluşturmak amaçlandığı vurgulanmıştır. Tüm tarafları dinlemek, beraber çalışarak çözüm önerileri ve stratejileri geliştirmek, yapılacak çalışmaların kapsamını belirlemek amacıyla katılım masaları, forumlar ve panellerin düzenlendiğini ifade etmiştir. Çalışmaların Beyoğlu'nun 6 teması üzerinden gerçekleştiğini kent yoksulluğu panelinin de “Adil Beyoğlu” teması kapsamında düzenlendiğini dile getirmiştir.

Açılış konuşmasının ardından İPA Sosyal Politikalar Merkez Koordinatörü Zelaya Yalçın moderatörlüğünde gerçekleştirilen panel kapsamında; konuşmacılar evsizler ve evsizlik, katı atık işçiliği ve gıdaya erişim konularında araştırmalarını ortaya koymuşlardır. Ardından katılımcılara katılım sürecinden beklenti ve önerilerini, planlama temaları bağlamında sorun alanları, yaklaşım ve çözüm önerilerini iletmeleri için söz verilmiştir. Panel sonunda konuşmacılar tarafından katılımcılardan gelen sorular yanıtlanmış, değerlendirme ve kapanış konuşması gerçekleştirilerek panel sonlandırılmıştır.

PANEL ÇIKTILARI

Dr. Yüksel Bekaroğlu Doğan (Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, Dr. Öğretim Üyesi/Metropolün Ev Hali: Beyoğlu'nda Evsizler):

Uzun yıllar evsizler için kalıcı hizmetlere dair projeler üretildiğini fakat hiç birinin hayata geçmediğini dile getirmiştir. Evsizlik meselesinin sadece Beyoğlu'nda değil metropoliten kentlerde çok fazla gündemde olduğuna vurgu yaparak sokaklardaki görünürlüğünden bahsetmiştir. Türkiye'de evsiz sayısında artış olduğunu ifade ederek bu konuda çok fazla verinin olmadığını ancak bu artışı 3 veriye bakarak anlayabileceğimizi ifade etmiştir. İlk olarak İBB'nin vermiş olduğu barınak hizmetinden bahsetmiştir ve 2005-2006 yılları arasında barınakları kullananların sayısının 9 katına çıktığını ifade etmiştir. İkinci olarak, yoksul sevk bürosu ve tersine göç ile ilgili hizmetlerden bahsetmiştir. Ailelere verilen hizmetin 9 kat arttığını ve memleketlerine geri dönenlerin sayısının 2 katına çıktığını belirtmiştir. Son olarak da evsizliğin sokaklarda görünmeyen boyutuna değinmiştir. Güvensiz evlerde yaşıyan, yetersiz konutlarda yaşıyan, bekar evlerinde yaşıyan, farklı metruk binalarda yaşıyan ve arkadaş yanında yaşıyan kişilerin de evsizler başlığı altında ele alındığını ifade etmiştir. Bunların hepsinin hesaba katılması durumunda İstanbul içinde evsiz sayısının çok fazla olabileceğini belirtmiştir.

Kamu kurumlarındaki temsilcilerin ve sahada çalışan uzmanların, evsizlik meselesini nasıl tanımladıklarını, evsizliği nasıl inşa ettiklerini ve olaya nasıl baktıklarını anlatmıştır. Genel olarak literatürde evsiz ve evsizliğin tanımının konutun olmaması, sokaklarda olmak şeklinde yapıldığını ifade etmiştir. Kamu kurumlarındaki temsilcilerin ve sahada çalışan uzmanların ise; evsizleri çalışmamak, tembellik, alkol ve madde bağımlılığı, psikiyatrik bozukluk gibi birçok olumsuz karakter üzerinden tanımladığını ifade etmiştir. Bu önyargıların politika yapımcılar tarafından paylaşıyor olmasının problem olduğuna değinmiştir ve politika yapımcıların evsizleri; özgür, sistemi reddeden, romantik, kurumlarda ve kapalı alanlarda yaşamayı kabul etmeyen, sunulan imkanlardan memnun olmayan, sokak tercihinde bulunan, sorumluluk almak istemeyen, şeklinde tanımladıklarını dile getirmiştir.

Evsizlerin, evsizlik süresine bağlı olarak kronik evsizler ve geçici evsizler olmak üzere 2 grupta olduğunu bildirmiştir. Kamu kurumlarındaki temsilciler tarafından İBB'nin 2017 verilerine dayanarak, sokakta 3 bin evsizin olduğunu ve bunlardan sadece 300 tanesinin gerçekten evsiz olduğunun bildirildiğini dile getirmiştir. Geçici evsizleri de tercihini sokaktan yana kullanan, madde bağımlısı olan, psikolojik olarak kapalı alanda duramayan olarak tanımlayarak evsizleri böldüklerini ve sadece bu 300 evsizi kronik (gerçek) evsiz olarak gördüklerini ve diğerlerini dışarda bıraktıklarını ifade etmiştir. Evsizleri böldükleri için çok az sayıda kronik (gerçek) evsizin olduğunu ifade ettiklerini belirtmiştir. Geçici evsizlerin tüm yılı kapsayacak bir hizmeti kabul etmedikleri için hizmetlerinin dışında tuttuklarını ifade etmiştir. Kamu kurumlarındaki temsilcilerin, İstanbul'da evsizler için yapılan kış barınağının evsizler tarafından soğuk

havalarda kullanıldığını fakat havalar ısınca evsizlerin barınakta durmadıklarını ifade ettiklerini dile getirmiştir. Fakat evsizler ile görüşünce durumun çok farklı olduğunu bildirmiştir. Evsizlerin Zeytinburnu'nda aldıkları hizmetin insana yakışır bir hizmet olmadığını, sokakta daha güvenli hissettiklerini anladıklarını dile getirmiştir. Barınakların fiziksel ve güvenlik açısından yetersiz, sağlık ve bulaşıcı hastalık yönünden riskli olduğunu belirtmiştir.

Sosyal politika ya da sosyal hizmet yaparken insanların tercihlerini ve seçeneklerini arttırmak ya da insanların seçeneklerini insan onuruna yakışır bir biçimde planlamak gerekliliği üzerinde durmuştur. Evsizlik durumundan kurtaracak ilk şeyin barınak ihtiyacı olduğunu, evsizlerin reddetmiş oldukları hizmetin barınak değil Zeytinburnu ilçesinde yapılan barınak olduğunu dile getirmiştir. Barınma hakkının en temel insan haklarından birisi olduğuna ve Türkiye'de anayasal bir hak olduğuna vurgu yapmıştır. Evsizliğin inşa sürecinde evsizlere verilmeyen hizmeti legalleştirmek için araçsallaştırılmış bir dil kullanıldığının üzerinde durmuştur. Kamu kurumlarındaki temsilciler tarafından olması gereken bir hak dili kullanmadığını, paternalist bir dil kullanıldığını ve bu dilden en fazla zarar görenlerin de evsiz kadınlar olduğunu ifade etmiştir.

Evsizlerin sokaklarda ve kamusal mekanlarda kaldıklarını, bu kamusal mekanlarda da Beyoğlu'nun önemli bir yere sahip olduğunu belirtmiştir. Beyoğlu'nun Fatih'ten sonra evsizlerin 2. olarak en fazla bulunduğu ilçe olduğunu dile getirmiştir. Fatih ilçesinin evsizlerin barınma açısından birinci olarak tercih etmelerin belli sebepleri ve kısıtları olduğunu bildirmiştir. Zabıta ekiplerinin İstiklal Caddesi üzerinde pejmürde-evsiz olduğu halinden anlaşılan- kişilerin bulunmasına izin vermediğini vurgulayarak zabıta ekipleri tarafından ana hatların hiç birinde bu kişilerin bulunmasına izin verilmediğini, başka yerlere ötelendiğini dile getirmiştir. Evsizlerin ucuz otellerde, bekar odalarında, metruk binalarda ya da sokaklarda evsizliğin farklı görünüşleri içerisinde bulduklarını ifade etmiştir. Beyoğlu'nun konaklama imkânlarından dolayı evsizlerin alışmış oldukları bir mekan olduğunu belirtmiştir. Beyoğlu'nda kadın evsizlerin ve ucuz barınma imkanının kentsel dönüşümle beraber kalktığını dile getirmiştir. Kadınların zaten otel hizmetinden yararlanamadıklarını, Kasımpaşa'daki otelin erkeklere hizmet verdiğini bildirmiştir. Kamu kurumlarındaki temsilcilerin "kent prestij mekanlarında evsiz görüntüsüne izin veremeyiz" söylemi üzerinden evsizliği bir kirlilik olarak gördüklerini ve bertaraf edilmesi, izin verilmemesi gereken bir durum olarak yorumladıklarını ifade etmiştir. Beyoğlu'nda evsizlerin kendilerini en güvende hissettikleri İstiklal Caddesi ve ana arterlerin evsizlerin mekanı olmadığını dile getirmiştir.

Kamu kurumlarının evsizlere; kolluk kuvvetleriyle, kentsel mekanın dizaynı ve tasarımıyla müdahale edebildiklerini ve böylece evsizleri metropolden uzaklaştırdıklarını ifade etmiştir. Devlet tarafından evsizlere verilen paranın yeterli ve anlamlı bir para olmadığını dile getirerek evsizlerin; berbere, lokantaya, geceyi geçirebilecek sıcak bir yere alınmadıklarını ifade etmiştir. Evsizlerin pasif kurbanlar

da olmadığını, belirli eylemlerde bulunarak kamusal alanları zorlayarak kentte hayatta kalmaya çalıştıklarını vurgulamıştır. Evsizlerin suçlu olarak görünse de aslında en fazla suça maruz kalan ve insanlardan kaçan kesim olduğunu belirtmiştir. Evsizlerin güvenlik, yemek ve nakit para kazanma ile ilgili stratejileri üzerinde durmuştur. Evsizlerin tek başına ise kendilerini güvende hissetmek için Gezi Parkı gibi kalabalık ve güvenli yerleri tercih ettiklerini dile getirmiştir. Bazen de kalabalık olmayı güvenli olmak için stratejik olarak kullandıklarını ifade etmiştir. Yemek ile ilgili stratejilerinde ise; düzenli saatlerde mobilize olmak zor olduğu için aş evlerinin çok fazla kullanılmadığını, askıda ekmek ve yemek uygulamasının çok sık kullanıldığını ifade etmiştir. Sokakta açlıkla mücadele edebilmek için bilinçli olarak hiçbir şey yemediklerini ya da yarım simit yiyerek açlığa karşı direnç geliştirdiklerini dile getirmiştir. Nakit para kazanma ile ilgili stratejilerinde ise; düzenli çalışmanın mümkün olmadığını fakat geri dönüşüm işçiliği, işportacılık gibi sokakta yapılabilecek işleri yaptıklarını dile getirmiştir. Kendilerine kıyafet yardımları yapıldığında verilen kıyafetleri giymediklerini, 2. el piyasasında satıp nakit para aldıklarını belirtmiştir. Evsizlerin, geliştirdikleri stratejilere hayatta kalmaya ve yaşamaya çalıştıklarını ifade etmiştir.

Ali Mendillioğlu (Geri Dönüşüm İşçileri Derneği Başkanı/Güncelin İzinde Beyoğlu'nda Katı Atık İşçiliği):

İnsan ve mekan arasında ilişkinin tuhaf bir ilişki olduğuna değinmiştir. Toplayıcılık yapan insanların çoğunun depolarda yaşadığını bu depolarda su ve elektriğin olmadığını dile getirmiştir. Depoların yıkılarak toplayıcılığın engellendiğini bildirmiştir. Toplayıcılığın, kayıtlı olan evsizlerin çoğunu evsiz olmaktan kurtaran bir meslek grubu olduğunu, depoların kaldırılmasıyla başta Afgan göçmenler olmak üzere birçok insanın evsiz konumuna düştüğünü belirtmiştir. Kendilerini kaçak göçmen işçi çalıştırma ile suçlayan yetkililerin, bu saldırıların bir hafta öncesinde depolarda kaç göçmen işçi çalıştırıldığını sorduklarını ve sonrasında saldırıların yapıldığını bildirmiştir. Bu saldırılardan sonra yakalanamayan göçmenlerin başka ülkelere kaçtığını ya da İstanbul'un muhtelif alanlarına dağıldıklarını dile getirmiştir. Tüketimle refah toplumun özdeşleşmiş vaziyette olduğunu hâlbuki bunun tam tersi bir durum olduğunu savunmuştur. Tüketimin çok olduğu yerde yoksulluğun olduğunu vurgulayarak insanların geleceğe yönelik sosyal güvence, emeklilik gibi bazı garantileri varsa kişinin refleksinin biriktirmeye yönelik olacağını dile getirmiştir. Kişinin sosyal güvence, emeklilik ve iş güvenliği yoksa günü birlik yaşayacağını ve refleksinin de harcama yapmak olacağını dile getirmiştir.

Çöpte bir değişiklik daha olduğunu 100 yıl önce insanların çöple ilişki kurma biçimlerinin yeniden geri geldiğini dile getirmiştir. Eskiden çöpten organik atık- gıda- toplanmadığını, geri dönüştürülebilir atık toplandığını belirtmiştir. 5 gıda tedarikçisi grubun piyasayı tekelleştirmesinden sonra artık pazar yerlerinin işlevli hale gelmediğini ifade etmiştir. Pazar kaldırıldıktan sonra kalan gıdaları toplayan kadın görüntülerinin yerini akşamları 5 büyük tedarik firmasının önünde kalan sebze ve meyveyi toplayan kadın görüntülerinin aldığını dile getirmiştir. Çöp konteynerlerinden ekmekler birileri tarafından

alındığı için çöp konteynerlerinin yanına ekmek israf değildir diye ekmek konteynerleri (Bahçelievler) koyulmaya başlandığını bildirmiştir.

50 yıl önce çöpte, ekonomik değeri çok düşük olan gazete ve belki kauçuk, cam gibi hastane atıklarının olduğunu dolayısıyla geri dönüştürülebilir atığın çok olmadığını bu yüzden de eskiden bu işi yapan çok fazla kişinin olmadığını vurgulamıştır. Artık insanların zamanla yarışır hale geldiğini belirterek evde yemek ve gündelik işlerini yapamayıp her ihtiyacını dışardan satın almak zorunda kaldığı üzerinde durmuştur. Rekabetin acımasız ve ahlaksız bir kültür yarattığını ve bu kadar hızlı yaşamak zorunda kalan insanlara her şeyin yük olarak geldiğini dile getirmiştir. Geçmişin dezavantajlı gruplarının toplum bilincindeki algısının da değiştiğini, bu ahlak beraberinde dezavantajlı grupların başından savılması gereken insanlar topluluğuna dönüştüğünü ifade etmiştir. 1970'li yıllardan sonra sanayileşmenin etkisiyle çöpe geri dönüştürülebilir atıkların dökülmeye başlandığını belirtmiştir. 1970'li yıllarda çöpte bir ekonomik değer olduğunu fakat toplayıcılık yapacak kadar yoksul insanın olmadığına değinmiştir. Toplayıcılık yapabilmek için Niğde ve Aksaray illerinden işçi getirmek zorunda kalındığını dile getirmiştir. 50 yıl öncesinin Türkiye'sinde böyle bir yoksulluğun olmadığını belirterek bir evde herkesin çalışmak zorunda kaldığında artık her şeyin ambalajlarda tüketilmek zorunda kalındığını dolayısıyla gittikçe ambalaj atığının arttığını dile getirmiştir. Tüketilen şeylerin aslında ambalajından daha ucuz olduğunu belirterek ambalajın ürünü daha pahalı hale getirdiğine değinmiştir. Satılan şeyin imaj haline dönüştüğünü dolayısıyla değerli madenlerin ve nitelikli materyallerin ambalajlarda kullanılmaya başlandığını ifade etmiştir. Günümüzde başlayan "0 Atık Projesi" ile önce kaynaktan -evden- ayrıştırma bilincinin yerleştirilmesinin amaçlandığını fakat ayrıştırmanın kaynaktan -evden- başlamadığını, ambalaj atıklarının üretim safhasında başladığını özetle ürünü az ve değersiz ambalaja koymaktan başladığını ifade ederek "0 Atık Projesi"ne yönelik eleştiride bulunmuştur.

2004 yılında ilk defa ambalaj atıklarına yönelik bir yönetmeliğin (Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği) çıktığını ifade ederek bu yönetmeliğin 17 yılda 18 defa değiştiğine ve değişen yasaların toplayıcıları olumsuz yönde etkilediğine değinmiştir.

23 Ağustos Bahçelievler'de başlayan uygulamaların ilk olarak Valilik tarafından üstlenildiğini fakat bu uygulamaların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Valilik, Emniyet Müdürlüğü ve bazı ilçe belediyelerinin koordineli bir çalışması olduğunu ifade etmiştir. Yetkili mercii arayışında olduklarında Valiliğin 4 tane açıklama yaptıktan sonra Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından açıklama yapıldığını belirtmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada; çek çekçilerle sorunlarının olmadığını, çalışmalarının yasal ve ruhsatı olmayan depolara yönelik olduğunu aktarmıştır. Mevsimlik işçi olarak gelen toplayıcının günde 15 saat çalışıp kazandığı parayı memleketindeki ailesine gönderdiğini ve gece depoda kaldığını dolayısıyla depoların, toplayıcıların yaşadığı mekan olduğunu vurgulamıştır. Toplayıcıların, yaşam alanı olan depolar olmazsa bu işi yapamayacaklarını belirterek depoyu

kaldırıyorum demenin çek çekçileri ortadan kaldırıyorum demek olduğuna değinmiştir. Bu depoların 30 yıllık depolar olduğunu ve bir anda yasadışı olduklarını dile getirmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın, kendi vermiş olduğu tehlikesiz atık tesisi ruhsatına ek olarak belediyeden de ruhsat alınması zorunluluğu getirdiğini ifade etmiştir. Fakat belediyeye gidildiğinde belediye tarafından ruhsat vermeyeceğini, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilen ruhsatların da bu uygulama ile iptal edileceğini dile getirmiştir.

Beyoğlu'nun en büyük probleminin ürettiği değerle ters orantılı bir bölüşüm olduğunu dile getirmiştir. Beyoğlu'nda otel, apart otel ve benzeri yerlerin 45 bin yatak kapasitesine ulaşmış vaziyette olduğunu belirterek Beyoğlu'nu her yıl 20 milyon turist'in ziyaret ettiğini dile getirmiştir. Böyle bir ekonomik zenginlik yaratan Beyoğlu'ndan Beyoğlu'nun istihdam ve vergi yönünden yararlanamadığına değinmiştir.

Beyoğlu'nda sürdürülebilir yoksulluğun güçlü mekanizmalarının olduğuna vurgu yapmıştır. Bu mekanizmanın 3 konudan oluştuğunu ifade etmiştir. İlk olarak, Beyoğlu İstihdam Merkezi'nin (BEYİM) Beyoğlu'nda istihdam edilmek için başvurmak zorunda olunan bir yer olduğunu ve bu merkezin işe giren insan sayısını başarı olarak gösterdiğini belirtmiştir. İkinci olarak, periyotlarla yardımlar düzeyinde başta gıda yardımı olmak üzere 5 bin aileye yardım verildiğini bildirmiştir. Üçüncü olarak, Beyoğlu Belediyesi'nin, tamamını bakanlıklarla paylaştığı çok fazla yetkisinin olduğunu belirtmiştir. Bu mekanizmanın güçlü bir döngü olduğunu ifade ederek sürdürülebilir yoksulluğun sebebinin bu mekanizma olduğu yorumunu yapmıştır. İBB yönetiminin değişmesiyle Beyoğlu'ndaki yoksulların istihdam ve sosyal yardımların artırılması olmak üzere 2 beklentisinin ortaya çıktığını ifade etmiştir.

Beyoğlu'nda çok fazla deponun olmadığını Tophane, Tarlabası, Okmeydanı, Kasımpaşa arasında serpiştirilmiş depoların olduğunu bildirmiştir. Beyoğlu'nda toplayıcı sayısının çok fazla olduğunu fakat toplayıcıların başka bölgelerden geldiklerini belirtmiştir. Beyoğlu'nda Tarlabası'ndan kaynaklı olarak, İstanbul'un başka bir yerinde olmayan Beyoğlu'na mahsus bir durum olan Afrikalı toplayıcıların varlığından söz etmiştir. İlçeler arası geçirgenlikten dolayı depo sayısı vermenin mümkün olmadığını ifade etmiştir.

Cemre Kara (Araştırmacı, Şehir Plancısı/Gıdaya Erişimin Olağanüstü Halleri: Pandemide Dayanışmanın İzini Sürmek):

Kentsel yoksulluk ve gıda ilişkisi konusu anlatılmıştır. Kentsel yoksulluk kavramının alt kavramlardan beslenen genel bir kavram olduğunu belirterek alt kavramları açıklamıştır. Buna göre mutlak yoksulluk, açlık sınırı altında olmak ve sürdürülemeyen bir yaşamı işaret etmektedir; göreceli yoksulluk, toplumun çoğunluğunun ulaşabildiği yaygın tüketim ihtiyaçlarına, barınma, gıda ve giyim gibi ihtiyaçlara

ulaşamayanları ifade etmektedir; derin yoksulluk, açlık sınırının altında olmanın daha da derinleştiği bir yoksulluk olarak tanımlanmaktadır.

Gıda adaleti ve gıda güvenliğinin prensip olarak, gıda sistemi içerisindeki sosyal ve ekonomik hiyerarşileri kenara bırakarak temelde "iyi" gıdaya eşit erişimi vurgulamakta olduğunu ifade etmiştir.

Pandeminin başladığı 2020 yılı Mart-Haziran ayları arasındaki dönemde hane içerisinde gıda harcamasının 4 kat arttığını bildirmiştir. Pandemi sürecinde gıdaya erişimin, toplumda en kırılgan kişileri olumsuz yönde etkilediğini dile getirmiştir.

Pandemi sürecinde Türkiye geneli, ilçeler ve mahalleler düzeyinde oluşturulan dayanışma ağlarından bahsetmiştir. Bu dayanışma ağlarından Tarlabası Dayanışma Grubu, orbada Tuzun Olsun Derneği olmak üzere 2 tanesinin Beyoğlu'nda yer aldığını belirtmiştir. Daha çok merkezlerde bir dayanışmanın yürüdüğünü söylemenin mümkün olduğuna değinmiştir. orbada Tuzun Olsun Derneği ve Tarlabası Dayanışma Grubu ile derin yoksulluk ağı mülakatı yapıldığında yoksulluk tanımı olarak derinleşen yoksulluğun ve kronik yoksulluğun anlatıldığını ifade etmiştir.

Yoksulluğun ve gıdaya erişim konusunun iyiye gitmediğini ve her seferinde bu krizin derinleştiğini vurgulamıştır. Dayanışma ağlarının insanlarla çok iyi iletişim kurarak mahalle ölçeğinde yardımlar yaptığını fakat bunun sürekli olabilecek bir durum olmadığını belirtmiştir ve farklı çözümler üretilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır.

Mehmet Karakuş (Tarlabası Dayanışma Grubu/evsizler ve göçmenler ile ilgi çalışmalar):

10 senedir aktif bir biçimde sahada çalıştıklarını belirterek evsizler, madde bağımlıları, göçmenler başta olmak üzere her insana dokunmaya gayret gösterdiklerini dile getirmiştir. Eşi ile beraber aş evinde yardıma ihtiyacı olan insanlarla ilgilendiklerini belirtmiştir.

şubat aylarından önce göçmenlerin ve mltecerin çoğunun farklı illere sonra da sınıra yollandıklarını ve bu insanların mağdur kaldıklarını ifade etmiştir. Sınırdaki olan 25 göçmeni kurtararak Tarlabası'nda bir yere yerleştirdiklerini dile getirmiştir.

Mahkum yaşlıların sokaklara bırakıldığını belirterek bu insanların da barınma ihtiyacını ve yemek yeme ihtiyacını karşıladıklarını ifade etmiştir.

Madde bağımlısı evsizlerin çoğaldığını belirterek bu evsizlerin kapalı barınma tesislerinde kalamadıklarını barınaklarda alkol ve uyuşturucu kullandıklarını ve diğer evsizlerin paralarını aldıklarını dile getirmiştir.

Hasan Karakuş (Tarlabası Dayanışma Grubu):

Yoksulluk ve madde bağımlılığı gibi temel bazı sorunların olduğunu, bu sorunlar ile ilgilenilmediği sürece sorunların bitmeyeceğini vurgulamıştır.

En temel eksiğin devlet tarafından yoksula ve kimsesize el uzatılmaması olduğunu dil getirmiştir.

Miray Özkan (İBB Şehir Planlama Müdürlüğü, Katılım Koordinatörü):

Barınma merkezlerinin niteliği, büyüklüğü, mekansal ihtiyaçları ve içinde bulunduracağı fonksiyonlar neler olmalıdır sorusunu yöneltmiştir. Bunların hangi aşamalarda yapılması gerektiğini ve hepsi birden yapılamayacaksa ilk önce hangilerinin acil ve öncelikli olduğunu sormuştur. Etaplama ile mi yapılmalı yoksa belli bölgelerde mi barınma merkezleri yapılmalı sorusunu yöneltmiştir.

Vatandaş:

Barınaklarda çocuğun üstün yararını gözeterek yapılan çalışmalar var mı sorusunu yöneltmiştir.

DEĞERLENDİRME VE KAPANIŞ

Dr. Yüksel Bekaroğlu Doğan (Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, Dr. Öğretim Üyesi/Metropolün Ev Hali: Beyoğlu'nda Evsizler):

Evsizlik söz konusu olduğunda yerel yönetimlerin üstesinde gelebileceği en temel hizmetin barınak hizmeti olduğunu fakat kastedilen hizmetin Zeytinburnu'nda verilen hizmet olmadığını vurgulamıştır. Kadın, çocuklu kadın, LGBTİ+ bireyler gibi sokağın değişen farklı ihtiyaçların göre bir hizmetin kastedildiğini dile getirmiştir. Herkesi bir araya toplayan bir depo değil, daha küçük, yerel ölçekli ve kontrol altına alınabilecek yerler olması gerektiğine vurgu yapmıştır. Bireyin tek başına olabileceği daha küçük alanların olması gerektiğini bildirmiştir. Öncelikle mekansal olarak ihtiyaçları öngörmek gerektiğini belirtmiştir. Bu mekanları planlarken belli kuralların olması, özendiriciliğin olmaması gerektiğini dile getirmiştir. İhtiyaçları doğru tespit ettikten sonra barınakların çok rahat kurgulanabileceğine değinmiştir. Yerel yönetimlerin tek başına üstesinden gelebileceği birinci işin barınma meselesi olduğunun üstünde durmuştur. STK'ların da bu konuda gücü olduğunu vurgulamıştır. Bir planlama yapılıyor ise; yerele hakim, ihtiyaçları bilen, farklı hizmetlere duyarlılık göstererek insan onuruna yakışır olarak yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

Türkiye'de 2000-2005 yılları arasında uluslararası sözleşmelere de bağlı olarak çocuk meselesinin sadece merkezi yönetimin sorumluluğunda olduğunu bildirmiştir. Ebeveyn muvafakat namesi olmadan yerel yönetimlerin çocuğa hizmet veremeyeceğini belirtmiştir. Çocuk evsizliğinin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı sorumluluğunda bir alan olduğunu dile getirmiştir.

Zelal Yalçın (İPA Sosyal Politikalar Merkez Koordinatörü):

Özellikle 2019 seçimleri sonrasında merkez ve yerel arasındaki gerilim meselesinin pek çok alanda koordinasyon ihtiyacı ortaya çıkardđını dile getirmiştir. Bir toplumu yönetirken tüm bileşenlerin koordinasyon içinde çalışması gerektiğini belirtmiştir. Gerilimin pandemide açık bir biçimde görüldüğünü belirterek Valilik, vefa grubu, İBB Sosyal Hizmetler birimleri ve ilçe belediyelerinin kendi arasında koordinasyon kuramadığına, önceliklendirme ve doğru planlama sağlanamadığına vurgu yapmıştır.

Sosyal hizmetler alanında da bu gerilimin yaşandđının üzerinde durarak bunun bir an önce çözülüyor olmasını temel anlamda ihtiyaç olduğunu vurgulamıştır. Merkezi ve yerel düzeyde bakıldığında büyük oranda farklı konularda bir istişare ve uzlaşa alanı yakalanırken yoksulluk, yoksulluk politikaları ve yoksullara hizmet konusunda çatışmanın çok açık bir biçimde görüldüğünü ifade etmiştir. Yerel yönetimlerin bütün bu fotoğrafın içerisinde nerede olduğu sorusu sorulmuştur. Son dönemlerde yaygın

bir biçimde tartışılan vatandaşlık gelirlerinin yoksulluk yardımlarıyla beraber desteklendiği bir alan içerisinde yerel yönetimlerin karşılığını bulduğunu dile getirmiştir. Bu bahsedilen hizmetin kendisi aslında sosyal devlet tarafından ikame edilecek bir destek mekanizması değil ilave olarak görülebilecek bir destek mekanizmasının olduğunu ifade etmiştir. Merkeze bakıldığında; eğitim, sağlık, barınma gibi pek çok hizmetin nitelikli, erişilebilir ve ücretsiz olarak sağlanamadığını belirtmiştir. Süreç içerisinde bütün bu hizmetlerin sürdürülemez olduğu bir fotoğrafla karşı karşıya olduğumuzu fakat pandemi içinde derinleşen ve yaygınlaşan yoksulluğun aslında bir noktada geçer mi geçmez mi sorusunu sorarken sürekliliğini hala sağladığını ifade etmiştir.

Bu noktada İBB politikaları açısından kamu kolaylaştırıcılığı politikalarını hizmete sokmak gibi bir çaba olduğuna değinmiştir. Bunlardan; çocuğun eğitime erişilebilirliği, çocuk yoksulluğunun engellenmesi ve çocuk gelişiminin desteklenmesi adına kreşin çok önemli bir hizmet olduğuna vurgu yapmıştır. Kadının iş yükünün azaltılması ve çalışma hayatına girebilmesi hatta iyi gıda için de kreşin çok önemli olduğunu belirtmiştir. Kalıcı, sürdürülebilir ve nitelikli hizmetin kendisini zamansal, ekonomik, pratik ve bürokratik olarak hayata geçirmenin zor olduğunu vurgulamıştır.

Ali Mendillioğlu (Geri Dönüşüm İşçileri Derneği Başkanı/Güncelin İzinde Beyoğlu'nda Katı Atık İşçiliği):

Şuana kadar mevcut kaynakların ve insan gücünün nasıl efektif olarak kullanılabileceğinin konuşulduğunu mevcut kaynakları ve insan gücünü ne kadar efektif kullanırsak kullanalım bunun bir çözüm olmadığını çok açık olduğunu dile getirmiştir. Bu panelde, yoksulluk yörüngelerinin ve hallerinin paylaşıldığını belirterek yoksulluğun siyasal iktidarın bir tercihi olduğunu ve politikaların sonucu olmadığını ifade etmiştir. Bilinçli olarak yaratılan bir tabloda palyatif olarak bunları nasıl çözeceğimize dair tartışmanın kıymeti olduğuna vurgu yapmıştır.